

ŠALIES GYVENTOJŲ NUOMONĖS TYRIMAS DĖL NEAPYKANTOS KALBOS REIŠKINIO

užsakovas

LYGIŲ GALIMYBIŲ
KONTROLIERIAUS TARNYBA

vykdytojas

spinter research

A hand holding a glowing lightbulb next to a chalk-drawn magnifying glass on a chalkboard. The background is a dark teal chalkboard with faint chalk marks. The lightbulb is glowing and held by a hand on the right side. The magnifying glass is drawn with white chalk on the left side.

METODIKA

spinter research

TYRIMO METODIKA

LAIKAS

2022 06 18 – 28

TIKSLAS

Išsiaiškinti šalies gyventojų nuomonę apie neapykantos kalbos reiškinį.

TIKSLINĖ GRUPĖ

Šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus

APKLAUSOS METODAS

Kombinuotas metodas: CATI (*Computer Assisted Telephone Interview*) ir CAWI (*Computer Assisted WEB Interview*).

IMTIS

Tyrimo metu buvo apklausta 1015 respondentų.

ATRANKA

Tyrimo naudotas kvotinės atrankos metodas

LOKACIJA

Visa šalies teritorija.

DUOMENŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta SPSS/PC programine įranga. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (Žr. Priedus).

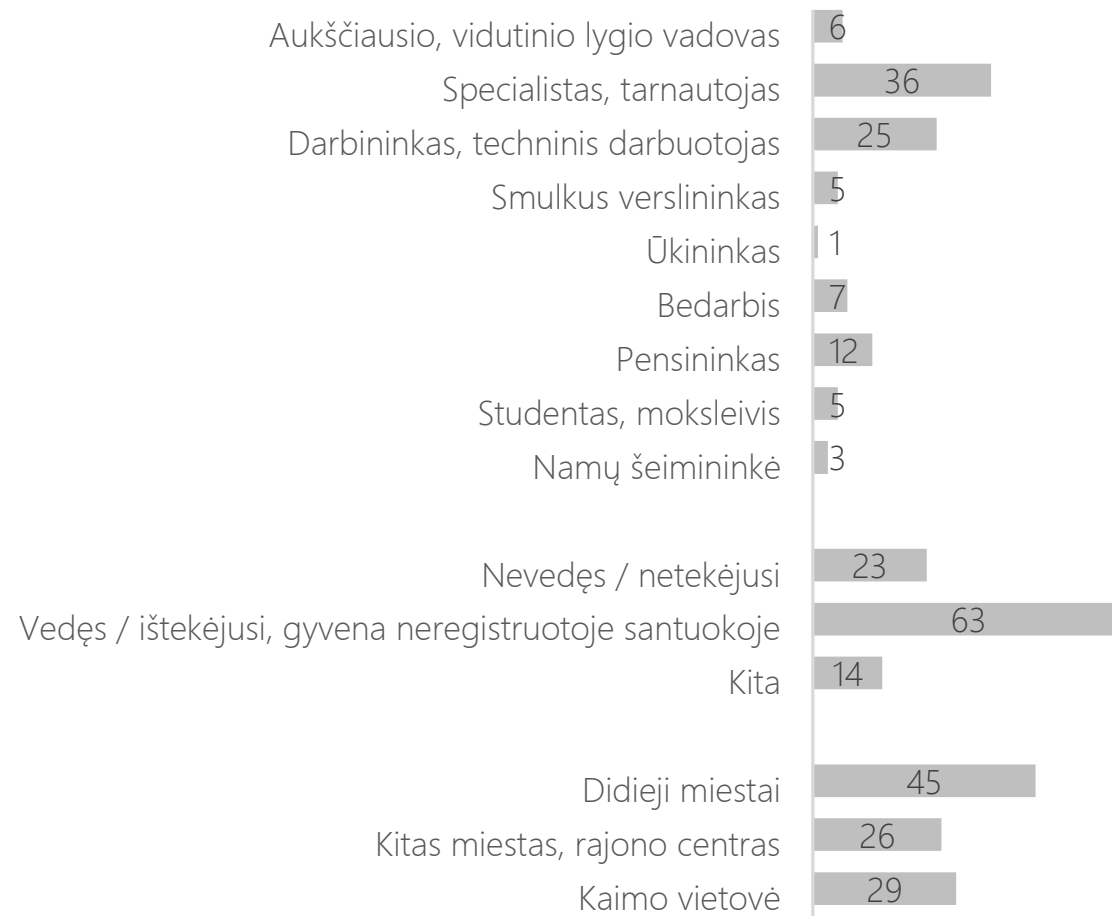
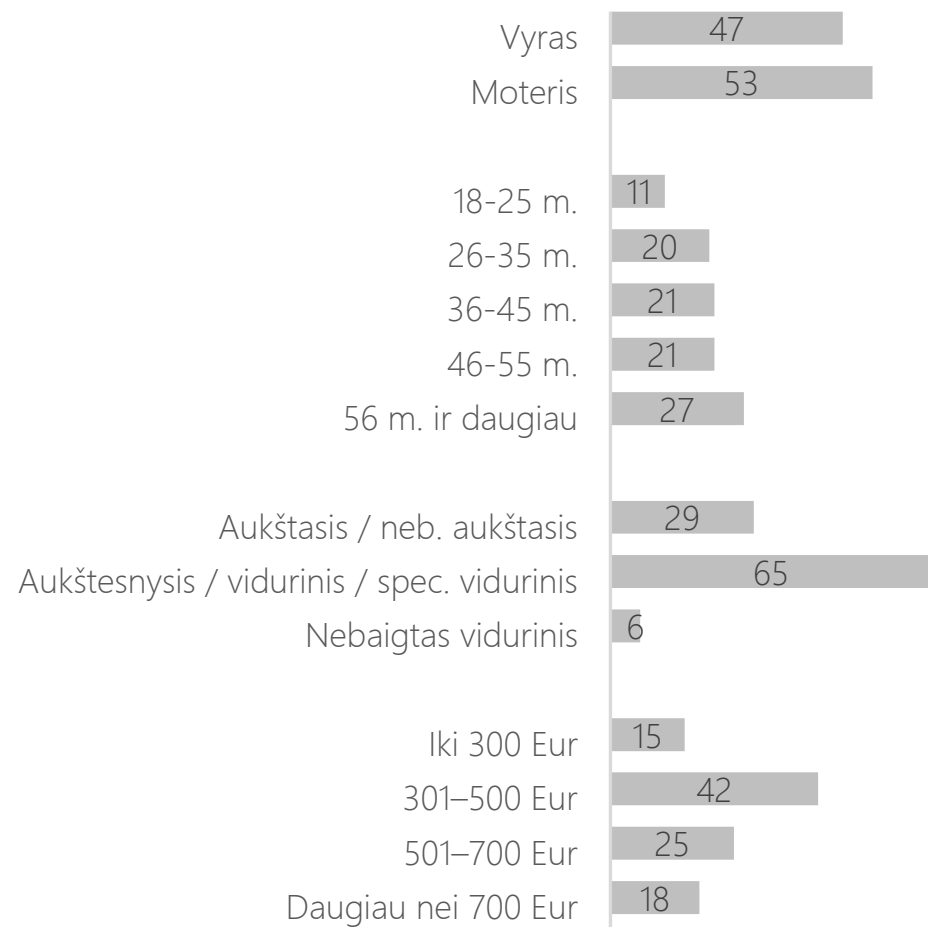
STATISTINĖ PAKLAIDA

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 1015 respondentų gavome, jog 9,6 proc. apklaustųjų yra rašę neigiamą komentarą apie visuomenės grupę ar grupes, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 7,7 proc. ir 11,5 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

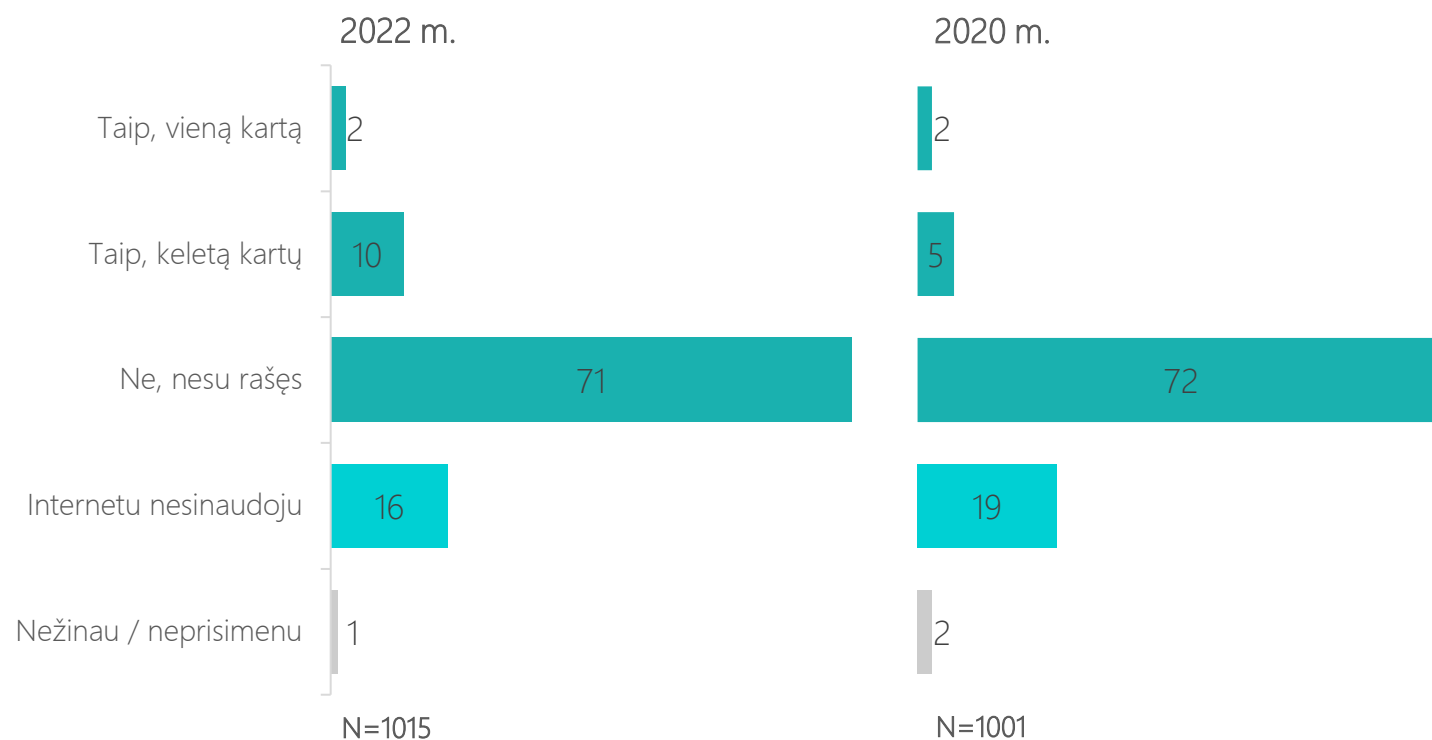
%=	3/97	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
N=									
10	10,6	13,5	18,6	22,1	24,8	26,8	28,4	30,4	31,0
30	6,1	7,8	10,7	12,8	14,3	15,5	16,4	17,5	17,9
50	4,7	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,6	13,9
75	3,9	4,9	6,8	8,1	9,1	9,8	10,4	11,1	11,3
100	3,3	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,6	9,8
150	2,7	3,5	4,8	5,7	6,4	6,9	7,3	7,8	8,0
200	2,4	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,8	6,9
300	1,9	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,5	5,7
400	1,7	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9
500	1,5	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,3	4,4
600	1,4	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0
700	1,3	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7
800	1,2	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
1000	1,1	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1

SOCIALINĒS-DEMOGRAFINĒS CHARAKTERISTIKOS

NEIGIAMO KOMENTARO RAŠYMAS (PROC.)

Ar per pastaruosius dvylika mėnesių esate rašę komentarą internete (pavyzdžiui, socialiniuose tinkluose arba komentarų skiltyje naujienų portaluose), norėdami išsakyti savo neigiamą požiūrį apie tam tikrą visuomenės grupę ar grupes (pavyzdžiui, romų tautybės asmenis, homoseksualius asmenis, žydus, neįgaliuosius ar pan.)?

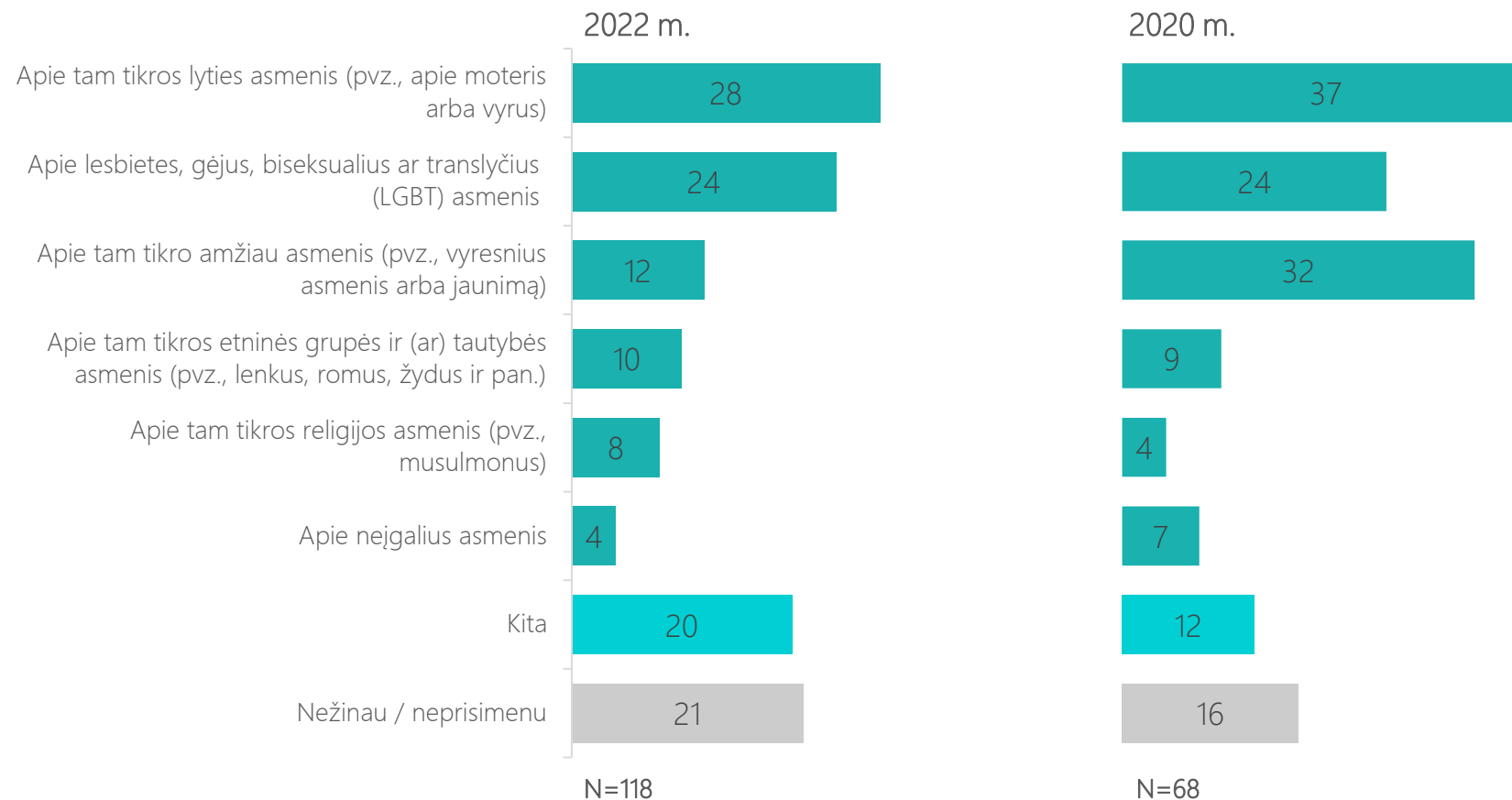

Vyrai dažniau nurodo, kad keletą kartų rašė komentarus internete, norėdami išsakyti savo neigiamą požiūrį apie tam tikrą visuomenės grupę.

Aukštesnio išsimokslinimo, didesnių pajamų respondentai teigia, jog neigiamo komentaro internete nėra rašę.

KOMENTARO APIE VISUOMENĖS GRUPĘ RAŠYMAS (PROC.)

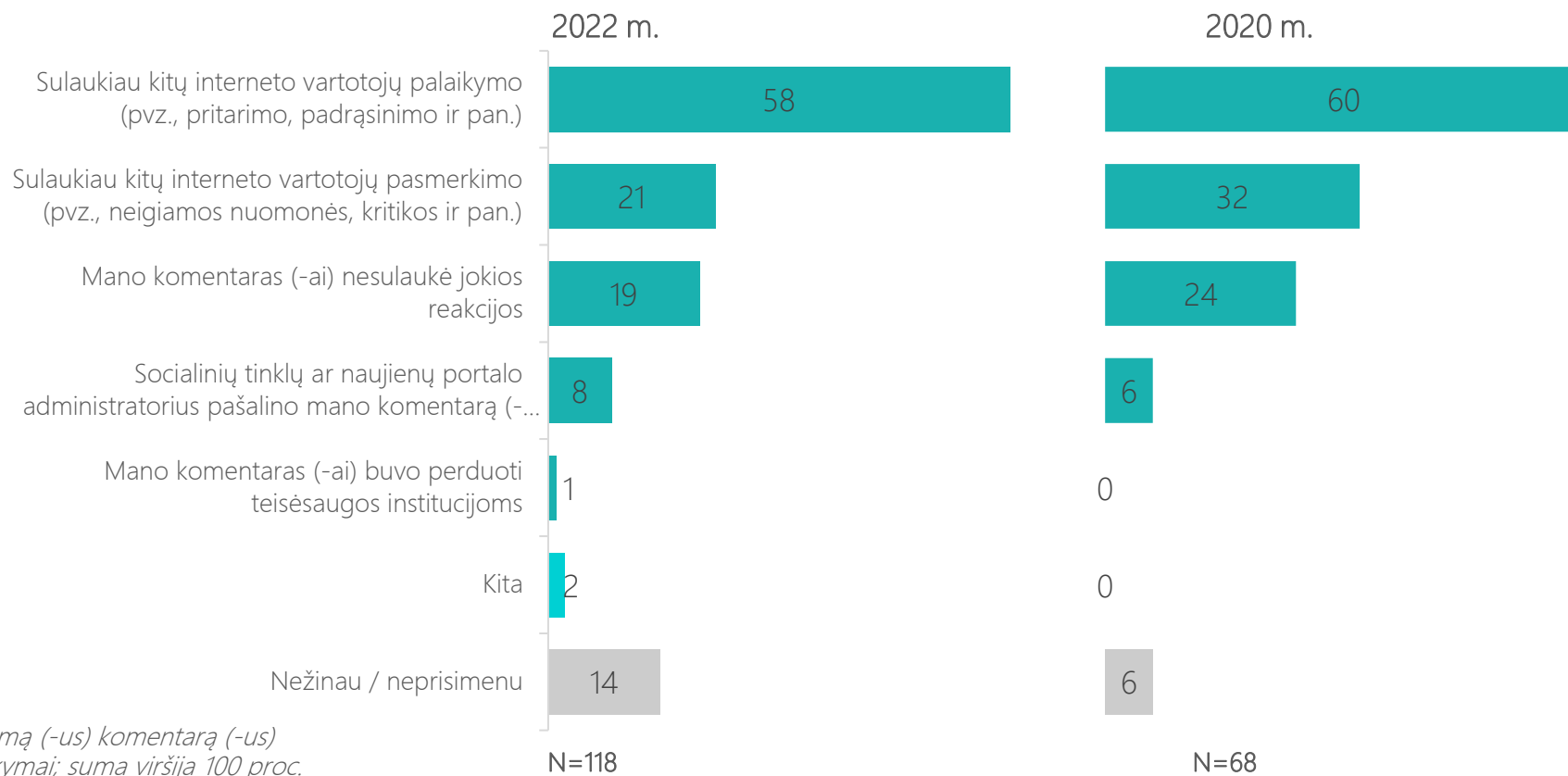
Apie kurią visuomenės grupę (-es) rašėte internetinį komentarą (-us), norėdami išsakyti savo neigiamą požiūrį?*

*Kurie rašė neigiamą (-us) komentarą (-us);
**Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

DĖL NEIGIAMO KOMENTARO SULAUKTA REAKCIJA (PROC.)

Kokios reakcijos sulaukėte į internete parašytą (-us) komentarą (-us), kuriuo (-iais) išreiškėte neigiamą požiūrį į tam tikrą (-as) visuomenės grupę (-es)?*

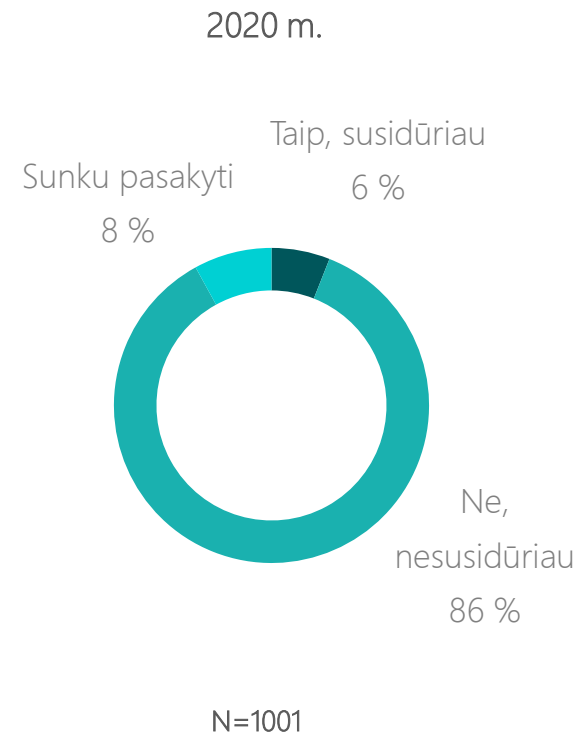
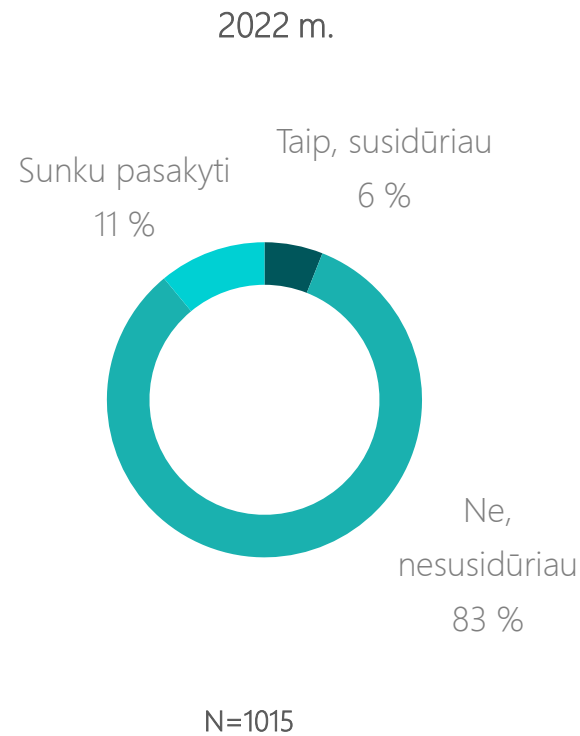
*Kurie rašė neigiamą (-us) komentarą (-us)

**Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

***2020 metų klausimyne nebuvo varianto „kita“ ir „Mano komentaras (-ai) buvo perduoti teisėsaugos institucijoms“;

SUSIDŪRIMAS SU NEIGIAMAIS KOMENTARAIŠ INTERNETE (PROC.)

Ar per pastaruosius dvylika mėnesių susidūrėte su neigiamais komentarais internete, kurie buvo adresuoti Jums asmeniškai arba buvo išsakyti apie visuomenės grupę, kuriai pats (-i) priklausote?

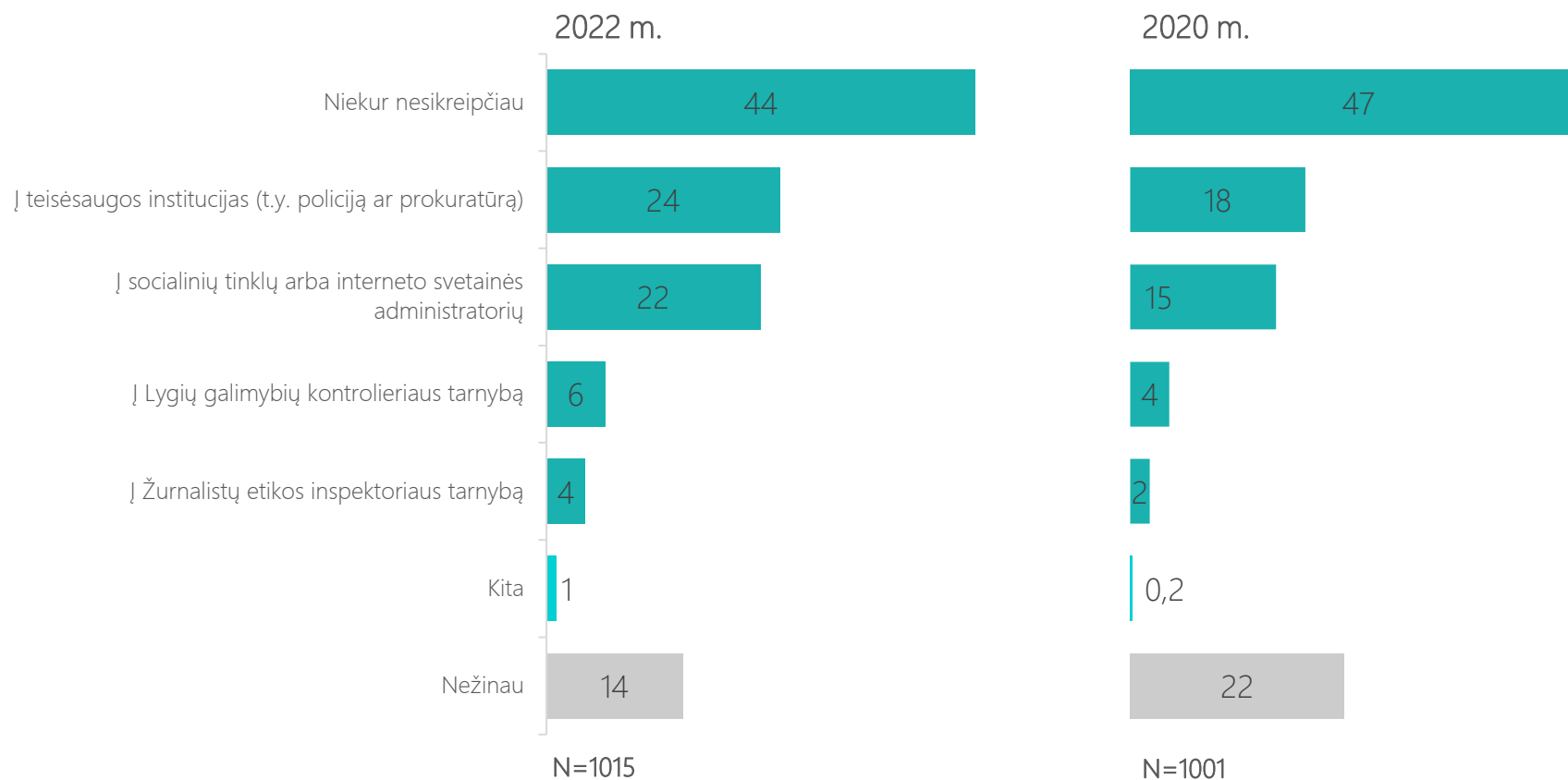
Aukštesnio išsimokslinimo apklaustieji dažniau nurodo, kad susidūrė su neigiamais komentarais internete, kurie būtų adresuoti asmeniškai arba grupei, kuriai priklauso.

Moterys dažniau teigia, kad su neigiamais komentarais internete nesusidūrė.

Vyrai dažniau pasirenka atsakyti: „sunku pasakyti“.

KREIPIMOSI VIETOS SUSIDŪRUS SU NEIGIAMAIS KOMENTARAIŠ INTERNETE (PROC.)

Kur kreiptumėtės, asmeniškai susidūrę su neigiamais komentarais internete?

Aukštojo išsimokslinimo apklaustieji dažniau nurodo, kad kreiptųsi į teisėsaugos institucijas, į socialinių tinklų arba interneto svetainės administratorių.

Moterys dažniau teigia nežinančios kur kreiptis..

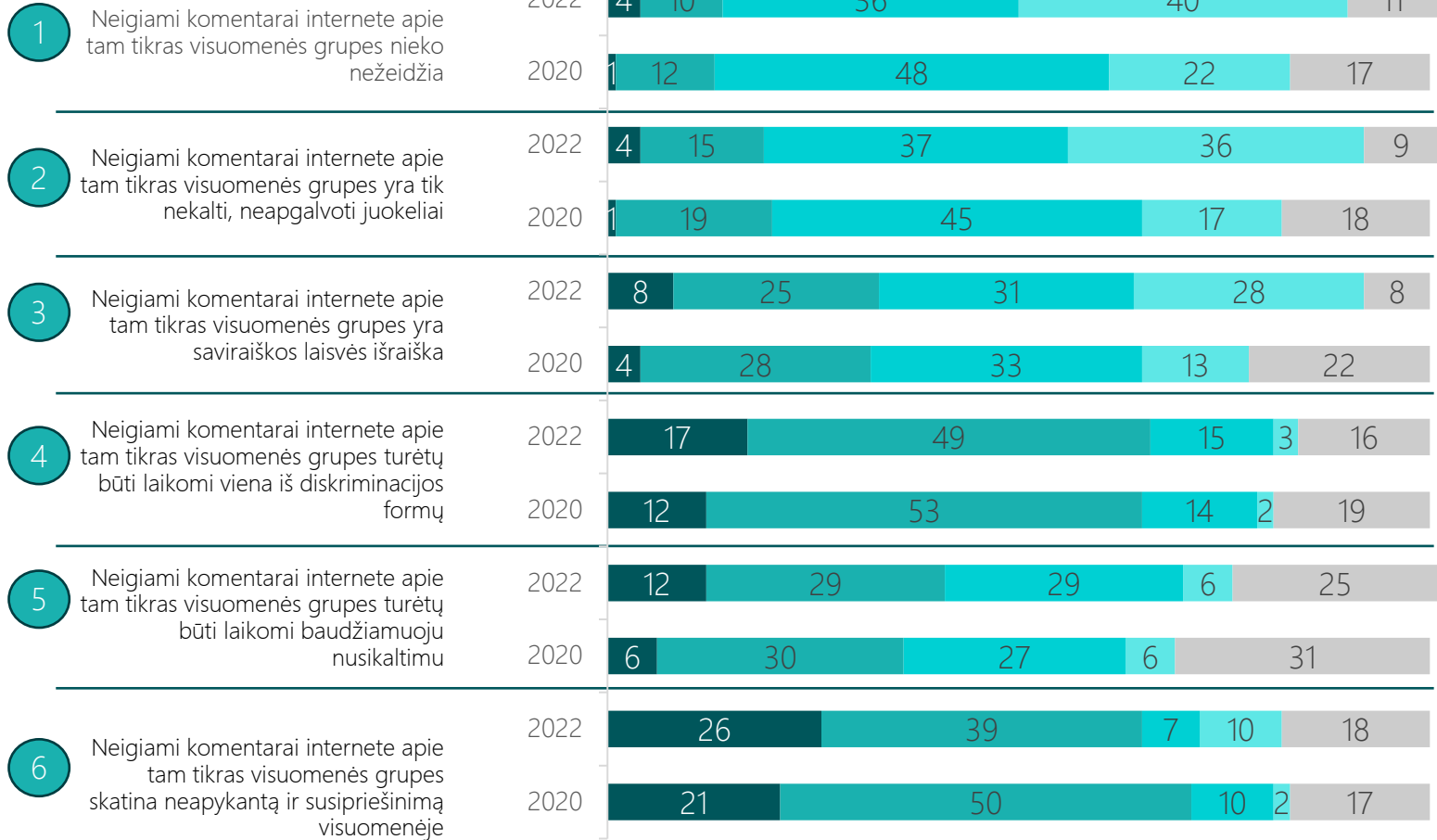
Vyrai, žemesnio išsimokslinimo, mažesnių pajamų apklaustieji dažniau teigia, kad susidūrus su neigiamais komentarais internete niekur nesikreiptų.

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

TEIGININIŲ DĖL KOMENTARŲ INTERNETE VERTINIMAS (PROC.)

Ar pritariate šiems teiginiams apie komentarus internete, kuriais reiškiamas neigiamas požiūris apie tam tikras visuomenės grupes (pvz., romų tautybės asmenis, homoseksualius asmenis, žydus, neįgaliuosius ar pan.)?

N (2022)=1015
N (2020)=1001

■ Visiškai sutinku ■ Sutinku ■ Nesutinku ■ Visiškai nesutinku ■ Nežinau

1 TEIGINYS

Moterys, didmiesčių apklaustieji dažniau teigia, kad visiškai nesutinka. Su teiginiu Rajonų centrų ir kaimų atstovai dažniau nurodo, kad nesutinka.

2 TEIGINYS

Vyrai, žemesnio išsimokslinimo, mažesnių pajamų respondentai dažniau teigia, kad sutinka su teiginiu. Moterys, aukštesnio išsimokslinimo, didmiesčių atstovai dažniau nurodo, kad visiškai nesutinka.

3 TEIGINYS

Vyrai, žemesnio išsimokslinimo, mažesnių pajamų respondentai dažniau teigia, kad sutinka su teiginiu. Moterys, aukštojo išsimokslinimo, didmiesčių atstovai dažniau nurodo, jog visiškai nesutinka.

4 TEIGINYS

Moterys dažniau teigia, kad visiškai sutinka su teiginiu. Mažesnių pajamų apklaustieji dažniau teigia, kad nesutinka.

5 TEIGINYS

Jauniausios amžiaus grupės respondentai, žemesnio išsimokslinimo atstovai, didmiesčių ir rajonų centrų gyventojai dažniau renka atsakymą „sutinku“.

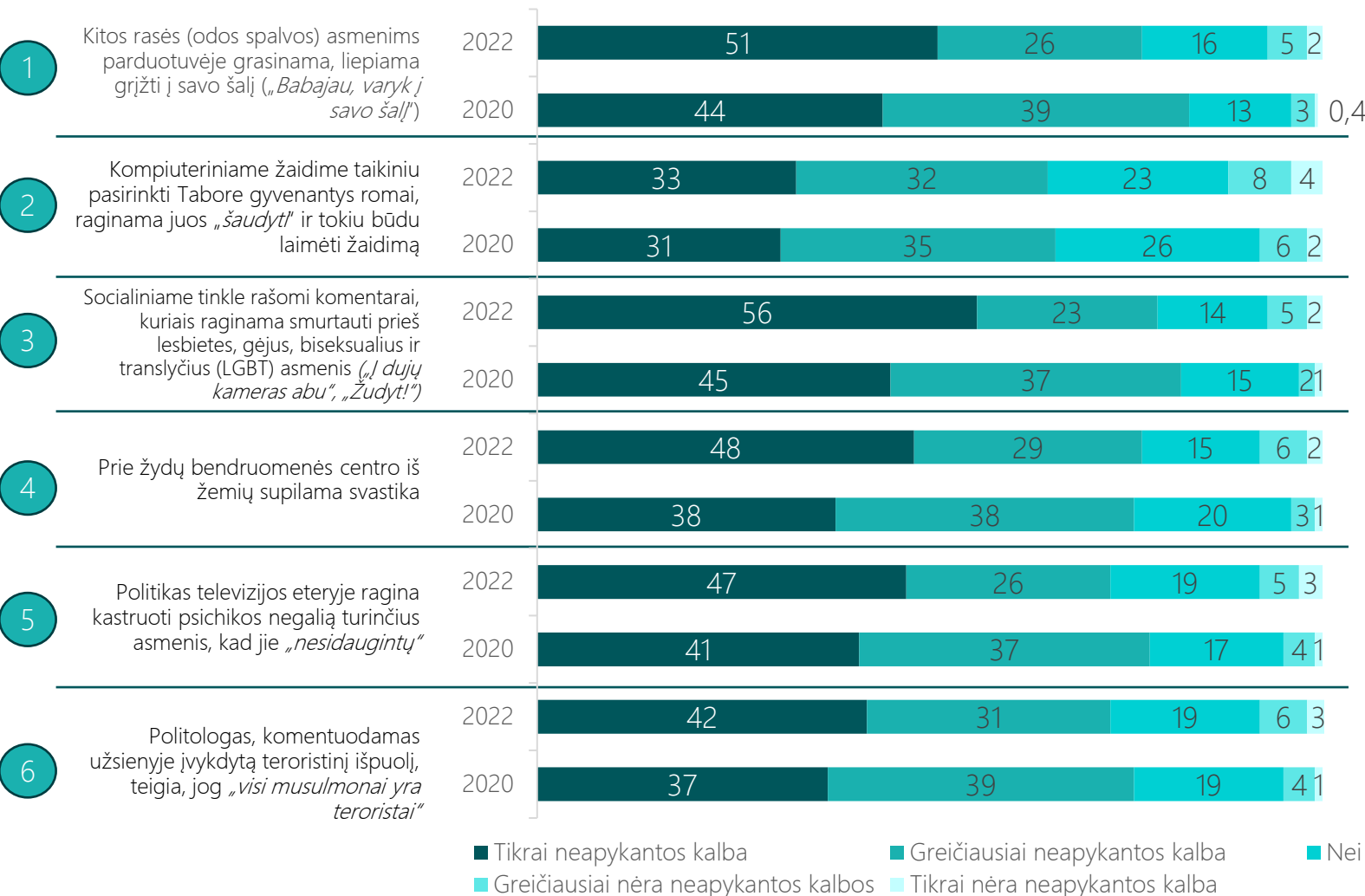
6 TEIGINYS

Moterys, aukštesnio išsimokslinimo, jauniausi apklaustieji dažniau teigia, kad visiškai sutinka su teiginiu.

NEAPYKANTOS KALBOS SITUACIJŲ VERTINIMAS (PROC.)

Aš dabar perskaitysiu įvairias galimas situacijas, o Jūs man pasakykite, kaip jas vertinate. Ar įvardintą situaciją vertintumėte kaip neapykantos kalbą (neapykantos kurstymą)?

N (2022)=1015
N (2020)=1001

1 TEIGINYS

Moterys, 18-35 m., aukštesnio išsimokslinimo, vidutinių ir didesnių pajamų, didmiesčių ir rajonų centrų respondentai dažniau teigia: „tikrai neapykantos kalba“. Vyrai dažniau atsako, kad tai greičiausiai neapykantos kalba.

2 TEIGINYS

Moterys, vidutinių pajamų apklaustieji dažniau teigia, jog tai tikrai neapykantos kalba. Aukštesnio išsimokslinimo atstovai dažniau teigia, kad tai greičiausiai neapykantos kalba. Vyrai, žemesnio išsimokslinimo informantai dažniau nurodo neturintys nuomonės.

3 TEIGINYS

Moterys, 18-25 m., aukštesnio išsimokslinimo, vidutinių ir aukštesnių pajamų informantai dažniau pasirenka atsakyti, kad tai tikrai neapykantos kalba. Vyrai, žemesnio išsimokslinimo, mažiausių pajamų atstovai dažniau nurodo: „nei taip, nei ne“.

4 TEIGINYS

Moterys, 18-35 m., aukštojo išsimokslinimo respondentai dažniau teigia, kad tai tikrai neapykantos kalba. Vyrai nurodo, jog tai greičiausiai neapykantos kalba.

5 TEIGINYS

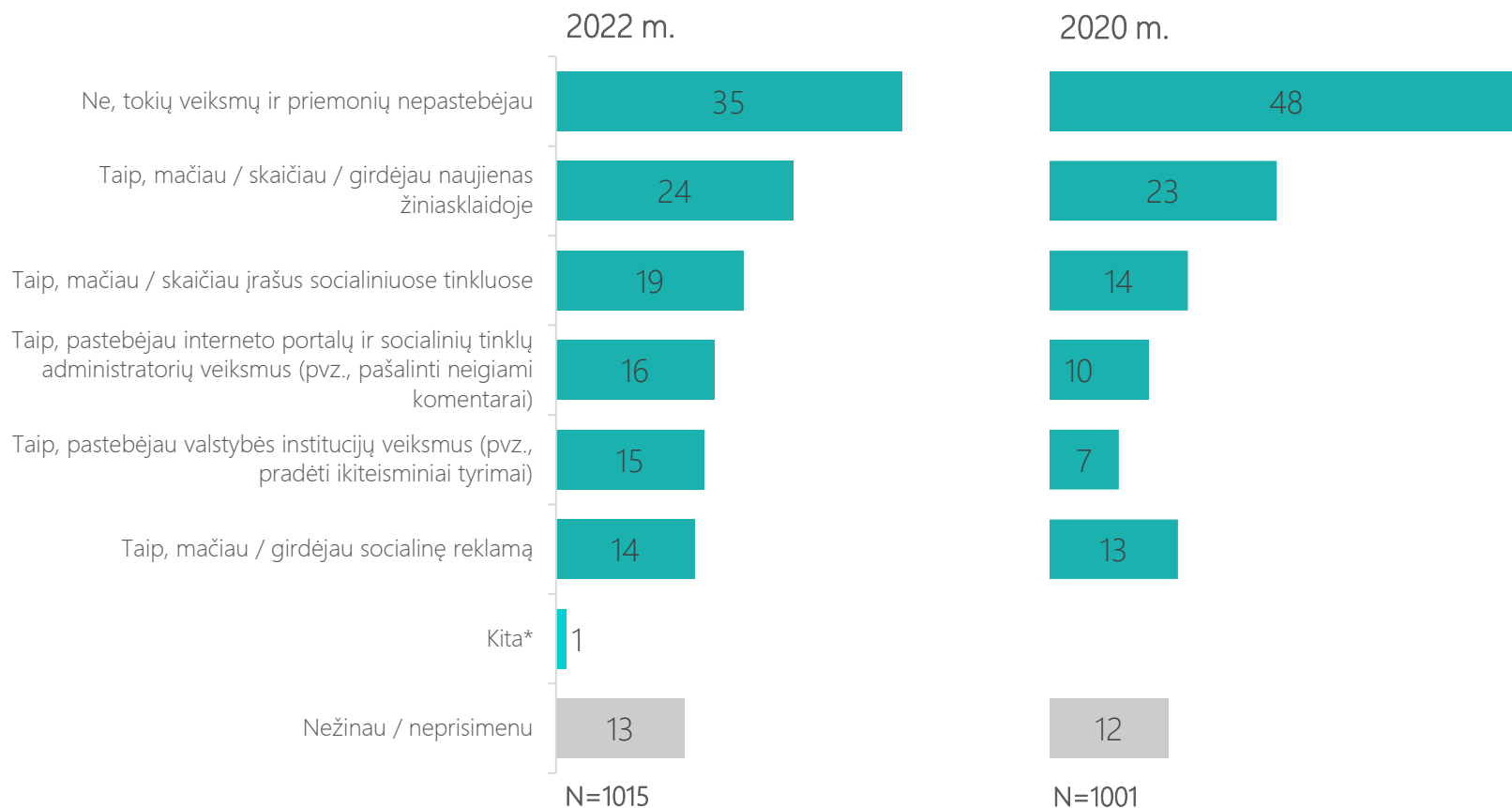
Moterys, 18-35 m., didmiesčių apklaustieji dažniau atsako, jog tai tikrai neapykantos kalba. Vyrai, žemesnio išsimokslinimo apklaustieji dažniau nurodo: „nei taip, nei ne“.

6 TEIGINYS

Moterys, 18-35 m. atstovai dažniau teigia, kad tai neapykantos kalba. Vyrai, kaimų respondentai dažniau mano „nei taip, nei ne“.

NEAPYKANTOS KALBOS PREVENCIJOS PASTEBĖJIMAS (PROC.)

Ar per pastaruosius dvylika mėnesių pastebėjote veiksmus ir priemones, skirtas neapykantos kalbos prevencijai?

Vyrai, aukštesnio išsimokslinimo respondentai dažniau teigia matę / girdę socialinę reklamą.

Aukštesnio išsimokslinimo, 501-700 Eur pajamų gaunantys apklaustieji dažniau teigia matę / skaitę įrašus soc. tinkluose.

Aukštesnio išsimokslinimo informantai dažniau teigia pastebėję valstybės institucijų veiksmus.

Vidutinių pajamų tyrimo dalyviai dažniau nurodo, kad matę / skaitę / girdėjo naujienas žiniasklaidoje.

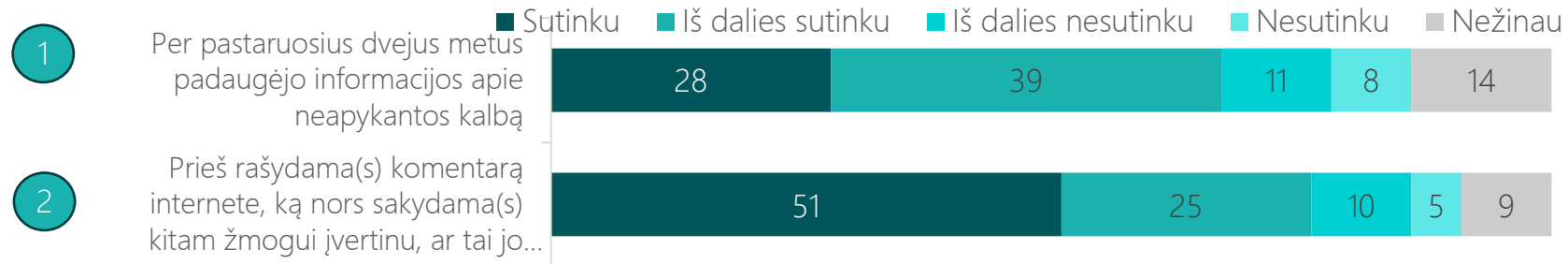
Žemesnio išsimokslinimo, mažiausių pajamų, rajonų centrų ir kaimų respondentai dažniau teigia prevencinių veiksmų nepastebėję.

*2020 metų klausimyne nebuvo varianto „kita“;
**Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

PASTEBĖTA INFORMACIJA BEI REALI ELGSENA NEAPYKANTOS KALBOS SAVIKONTROLEI (PROC.)

Ar sutinkate su teiginiu?

N=1015

1 TEIGINYS

Aukštesnio išsimokslinimo, didmiesčių ir rajonų centrų respondentai dažniau sutinka su teiginiu.

Vidutinių pajamų apklaustieji dažniau nurodo iš dalies sutinkantys.

2 TEIGINYS

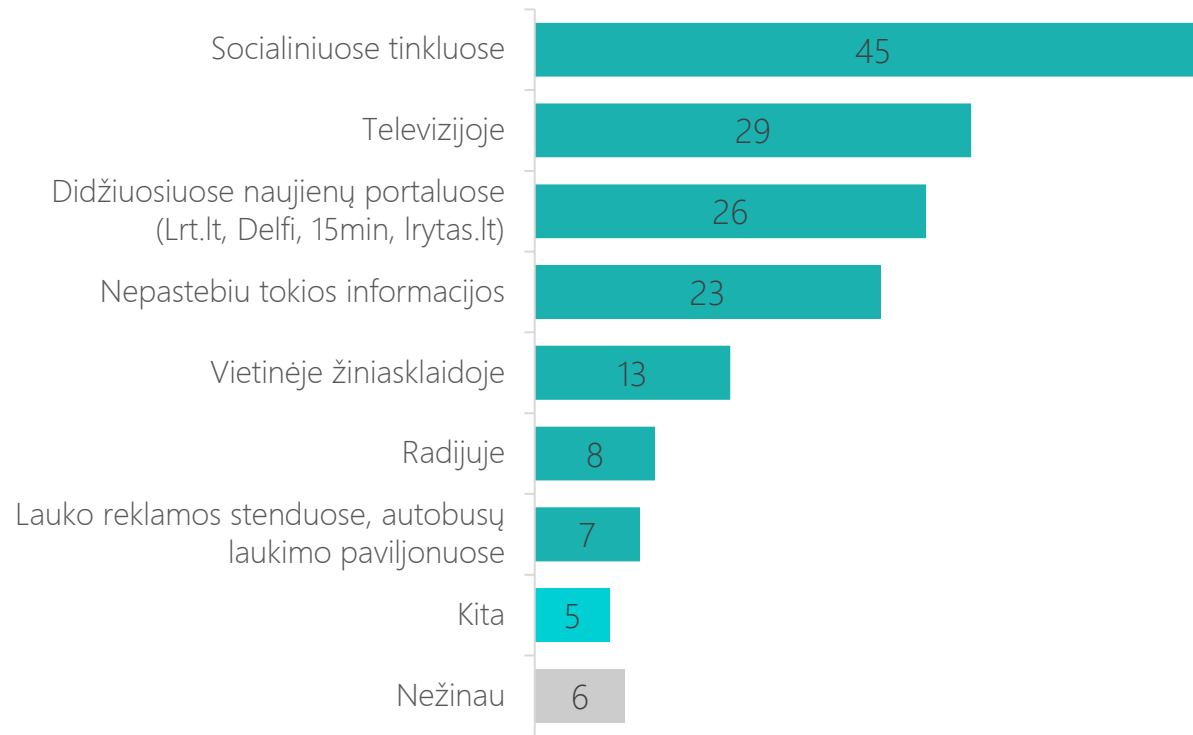
Moterys, aukštesnio išsimokslinimo, didmiesčių ir rajonų centrų tyrimo dalyviai dažniau teigia sutinkantys su teiginiu.

Vyrai dažniau atsako, jog iš dalies sutinka.

INFORMACIJOS APIE NEAPYKANTOS KALBĄ MATYMO VIETOS (PROC.)

Informaciją apie neapykantos kalbą (neapykantos kurstymo prevenciją) pastebiu:

N=1015

Moterys, 18-45 m., aukštesnio išsimokslinimo, vidutinių ir didesnių pajamų apklaustieji dažniau teigia, kad informaciją apie neapykantos kurstymo prevenciją pastebi soc. tinkluose.

Moterys, vyresni nei 46 m., rajonų centrų ir kaimų respondentai dažniau nurodo, kad informaciją pastebi televizijoje.

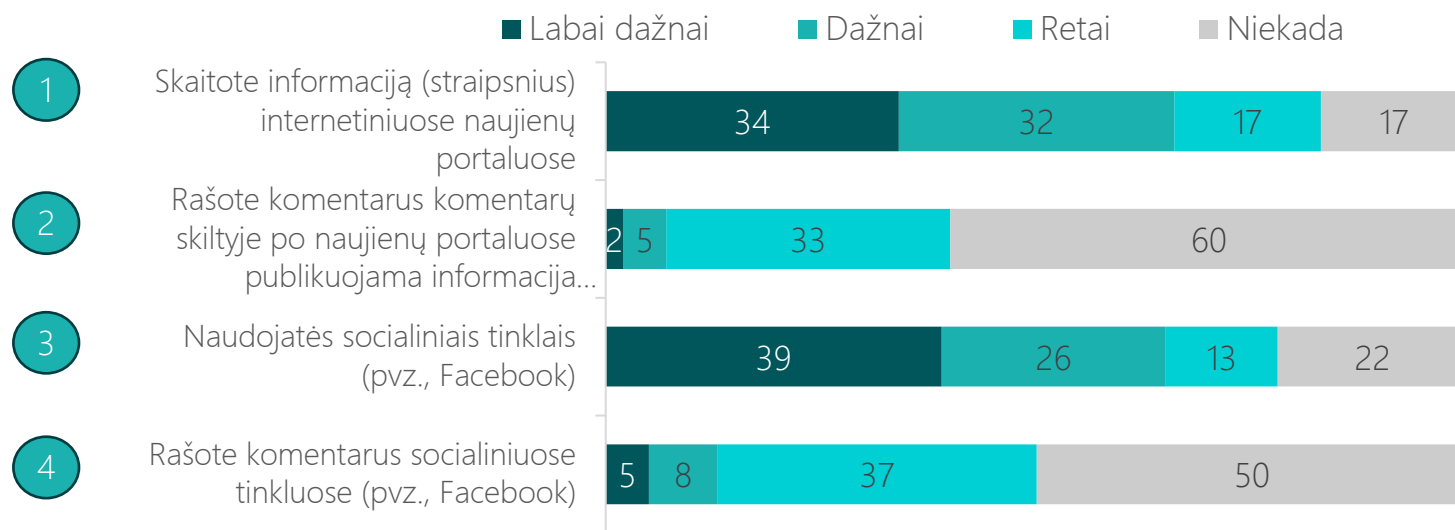
Aukštojo išsimokslinimo tyrimo dalyviai informaciją pastebi didžiuosiuose naujienų portaluose.

Vyrai, žemesnio išsimokslinimo, mažiausių pajamų informantai dažniau teigia, kad nepastebi tokios informacijos.

VEIKSMŲ INTERNETE ATLIKIMO DAŽNUMAS (PROC.)

Kaip dažnai atliekate šiuos veiksmus internete?

N=1015

1 TEIGINYS

Vyrai, aukštojo išsimokslinimo respondentai dažniau teigia, jog informaciją skaito labai dažnai.

Aukštesnio išsimokslinimo atstovai nurodo, kad skaito dažnai.

Moterys, 56 m. ir vyresni, žemesnio išsimokslinimo, iki 500 Eur pajamų gaunantys dažniau teigia: „niekada“.

2 TEIGINYS

Vyrai, 36-55 m., aukštesnio išsimokslinimo, vidutinių ir didesnių pajamų atstovai dažniau nurodo tai darantys retai.

3 TEIGINYS

Moterys, 18-35 m., aukštojo išsimokslinimo apklaustieji dažniau nurodo, jog naudojami soc. tinklais labai dažnai.

Vyrai dažniau teigia: „retai“.

Vyresni nei 46 m., žemesnio išsimokslinimo, rajonų centrų ir kaimų tyrimo dalyviai dažniau teigia: „niekada“.

4 TEIGINYS

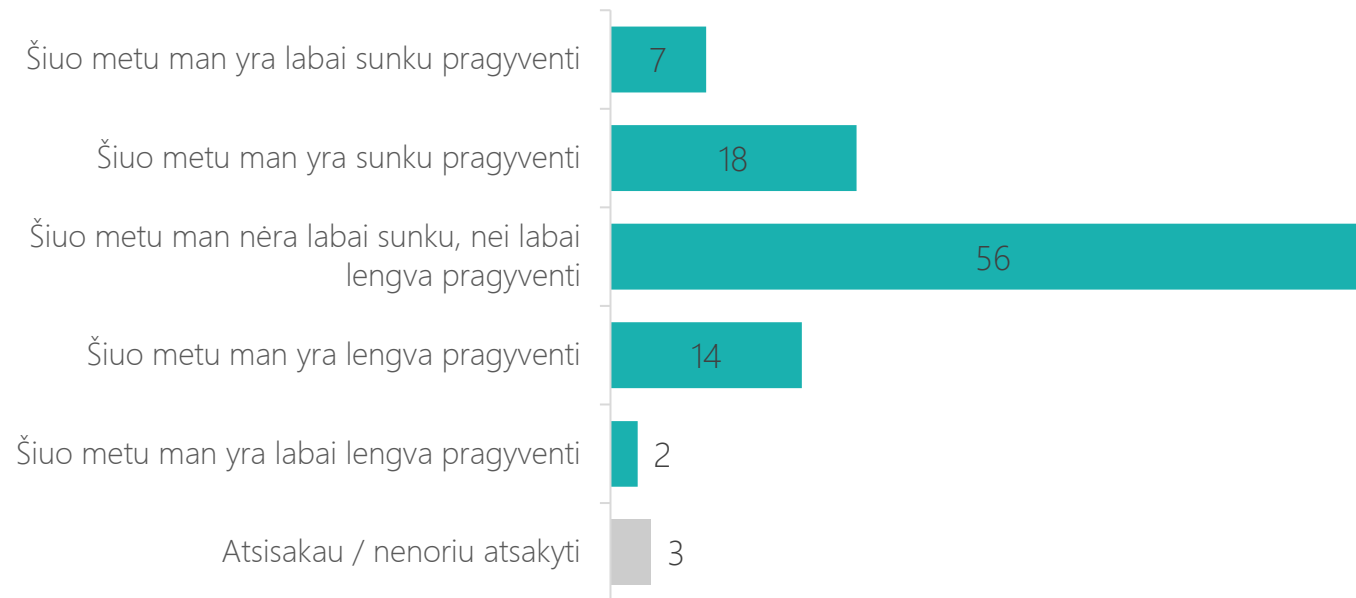
26-45 m., aukštesnio išsimokslinimo tyrimo dalyviai dažniau atsako, kad komentarus rašo retai.

Vyresni nei 46 m. apklaustieji dažniau nurodo, kad nerašo niekada.

SAVO FINANSINĖS PADĖTIES VERTINIMAS (PROC.)

Jvertinkite savo asmeninę finansinę padėtį:

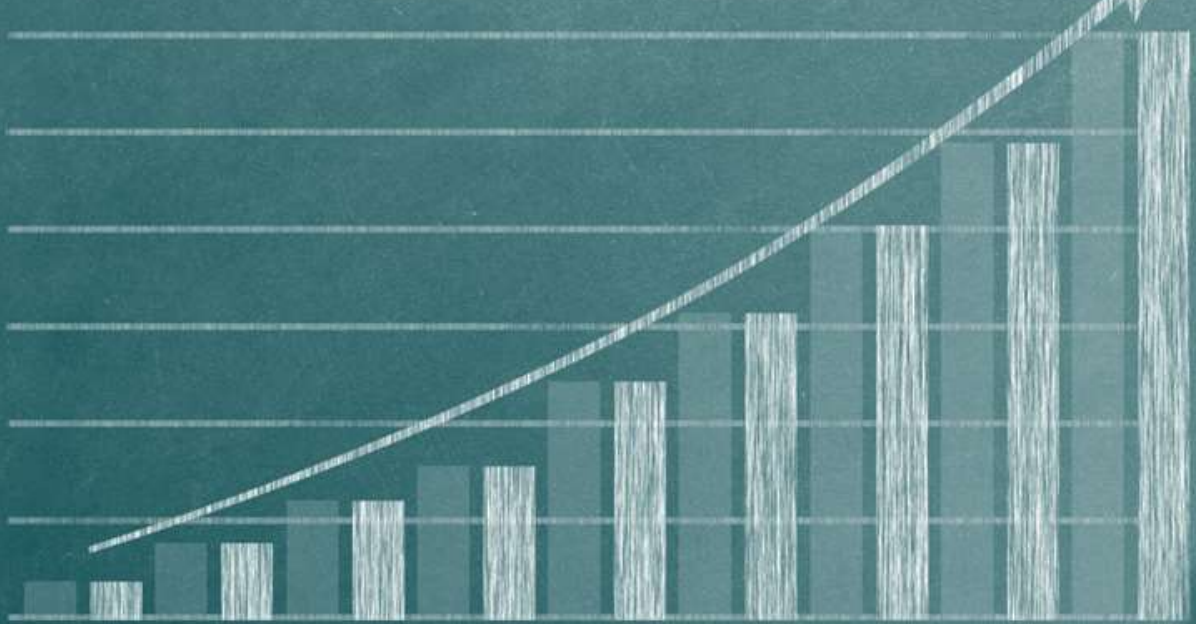
N=1015

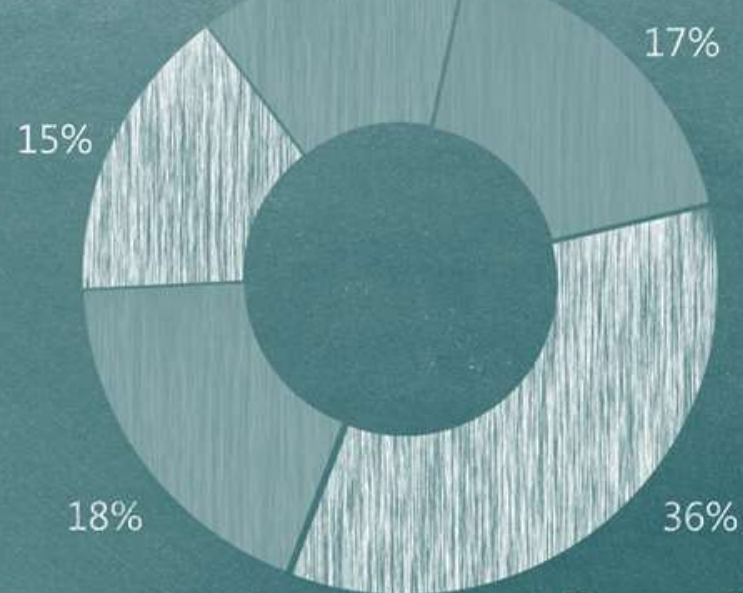
26-35 m. tyrimo dalyviai nurodo, kad šiuo metu jiems yra lengva pragyventi.

Žemesnio išsimokslinimo, iki 300 Eur pajamų per mėn. gaunantys apklaustieji dažniau teigia, kad šiuo metu subku arba labai sunku pragyventi..

Aukštojo išsimokslinimo, daugiau kaip 701 Eur pajamų gaunantys atstovai dažniau teigia, kad šiuo metu lengvai pragyvena.

100
80
60
40
20
10

17%

32%

51%

APIBENDRINIMAS

APIBENDRINIMAS

- 71 proc. respondentų nėra rašę neigiamo komentaro apie tam tikrą visuomenės grupę ar grupes. 12 proc. yra: 2 proc. – vieną kartą, o 10 proc. – keletą kartų.
- 28 proc. apklaustųjų rašė apie tam tikros lyties asmenis. 24 proc. rašė apie lesbietes, gėjus, biseksualius ar translyčius (LGBT) asmenis. 12 proc. – apie tam tikro amžiaus žmones. 10 proc. apie tam tikros etninės grupės ir (ar) tautybės asmenis. 8 proc. apie tam tikros religijos asmenis ir 4 proc. apie neįgalius asmenis.
- 58 proc. tyrimo dalyvių parašę neigiamą komentarą apie tam tikrą grupę (-es) sulaukė kitų interneto vartotojų palaikymo. 21 proc. sulaukė priešingos reakcijos – smerkimo iš kitų vartotojų. 19 proc. nesulaukė jokios reakcijos. 8 proc. parašyti komentarai buvo ištrinti soc. tinklų ar naujienų portalų administratorių. 1 proc. sulaukė jų komentarų perdavimo teisėsaugos institucijoms.
- 83 proc. visų apklaustųjų nėra susidūrę su neigiamais komentarais, adresuotais jiems ar priklausančiai visuomenės grupei. 11 proc. teigimu – sunku pasakyti, o 6 proc. teko susidurti su neigiamais komentarais.
- 44 proc. respondentų, jeigu susidurtų su neigiamu komentaru, niekur nesikreiptų. 24 proc. – kreiptųsi į policiją ar prokuratūrą. 22 proc. kreiptųsi į socialinių tinklų ar interneto svetainės administratorių. 6 proc. – į lygių galimybių kontrolierių.
- Atsakant į klausimą: „Ar pritariate šiems teiginiams apie komentarus internete, kuriais reiškiamas neigiamas požiūris apie tam tikras visuomenės grupes?“ respondentai dažniausiai sutinka, kad neigiami komentarai internete apie tam tikras visuomenės grupes turėtų būti laikomi viena iš diskriminacijos formų bei kad neigiami komentarai internete apie tam tikras visuomenės grupes skatina neapykantą ir susipriešinimą visuomenėje.
- Vertindami hipotetines neapykantos kurstymo situacijas apklaustieji dažniausiai neapykantos kalba linkę laikyti komentarus nukreiptus prieš LGBT bei kitos rasės asmenis.

APIBENDRINIMAS

- 24 proc. veiksmus ir priemones, skirtas neapykantos kalbos prevencijai tai pastebėjo žiniasklaidoje, 19 proc. – soc. tinkluose, 16 proc. pastebėjo naujienų portalų ar soc. tinklų administratorių veiksmus, 15 proc. – valstybės institucijų veiksmus, 14 proc. atkreipė dėmesį į socialinę reklamą. 35 proc. tyrimo dalyvių jokių veiksmų ar priemonių nepastebėjo
- Su teiginiu: „Per pastaruosius dvejus metus padaugėjo informacijos apie neapykantos kalbą“ sutinka 67 proc. apklaustųjų: (28 proc. sutinka, 39 proc. – iš dalies sutinka). Nesutinka 19 proc. respondentų: (8 proc. nesutinka, o 11 proc. – nesutinka iš dalies).
- Su teiginiu: „Prieš rašydama(s) komentarą internete, ką nors sakydama(s) kitam žmogui įvertinu, ar tai jo neįžeis / neužgaus sutinka 76 proc. tyrimo dalyvių: (51 proc. – sutinka, o 25 proc. – dalinai sutinka). Su šiuo teiginiu nesutinka 15 proc. atsakiusiųjų: 5 proc. nesutinka, o 10 proc. – nesutinka iš dalies).
- 45 proc. respondentų informaciją apie neapykantos kurstymo prevenciją pastebi soc. tinkluose, 29 proc. – televizijoje, 26 proc. – didžiuosiuose naujienų portaluose. Kiek mažiau apklaustųjų informaciją pastebi: (vietinėje žiniasklaidoje – 13 proc., radijuje – 8 proc., lauko reklamos stenduose – 7 proc.). Priešingai, 23 proc. nepastebi tokios informacijos.
- Internetu respondentai dažniausiai atlieka šiuos veiksmus: 66 proc. skaito straipsnius naujienų portaluose (34 proc. – labai dažnai, 32 proc. – dažnai); 65 proc. naudojami soc. tinklais: (39 proc. – labai dažnai, o 26 proc. – dažnai).